

Dato: 18. december 2023

Høringsvar om udkast til forslag til lov om ændring af miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven (målrettet indsats for beskyttelse af boringsnære beskyttelsesområder og præcisering af forholdet til 25 meters beskyttelseszonen omkring vandboringer)

Danske Vandværker finder det overordnet meget positivt, at kommunerne fremover bliver forpligtet til ved påbud eller forbud at sikre beskyttelsen af de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), hvor der ifølge en kommunal vurdering er en risiko for forurening ved erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i området, og hvor det har vist sig ikke at være muligt at indgå frivillige aftaler.

Som anført af ministeriet viser den seneste status fra oktober 2023, at det kun er indsatser i 315 BNBO, der er gennemført og vurderet, mens der er behov for indsatser i 2.717 BNBO, hvoraf der er tilbudt frivillige aftaler i 815 BNBO. Danske Vandværker vurderer dog, at de faktiske tal er højere, idet færdiggørelsen af en del aftaler er forsinket af flere forhold, herunder at SKAT er i gang med at afgive bindende svar vedr. fritagelse for ejendomsavancebeskatning. Det ændrer dog ikke ved, at vi langt fra er i mål med aftalerne.

Det er for Danske Vandværker afgørende, at loven gennemføres i den takt, som er forudsat i den politiske aftale om en akutplan, så der pr. 1. januar 2025 enten er gennemført frivillige aftaler eller meddelt påbud, og at den aftalte beskyttelse sættes i værk hurtigst muligt derefter. Den konkrete implementering vil dog først blive tydelig i en kommende bekendtgørelse.

Vi opfordrer til, at det præciseres i bekendtgørelsen, hvor langt parterne skal være nået med den frivillige aftale, inden et påbud er påkrævet, fx om aftalen skal være tinglyst.

Praksis for risikovurderinger

Danske Vandværker erfarer, at kommunerne ikke arbejder ud fra en fælles praksis for hvilke virksomheder, der skal indgå i kommunernes risikovurdering af erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i BNBO. De fleste kommuner inddrager kun landbruget i deres risikovurdering, selvom påvirkning fra andre erhverv som f.eks. autoforhandlere, stationsbygninger mv. også kan udgøre en uacceptabel risiko. Danske Vandværker anbefaler, at kommunerne vurderer risikoen i BNBO ud fra et udtræk af CVR-registreret. Det bør præciseres i bekendtgørelse og vejledning, at erhvervsmæssig anvendelse ikke alene omfatter landbruget.

25-meter zonen

Danske Vandværker finder det desuden meget positivt, at der med lovforslaget sker en præcisering af reglerne om 25-meter zonen, så det fremover er klart, at vandværkerne ikke skal betale årlig erstatning for 25-meter zonen, når der er betalt erstatning for BNBO. Alligevel er der behov for en præcisering af, om hele 25-meter zonen bliver ophævet, eller om zonen fortsat er gældende på de resterende arealer omkring boringen, hvor der ikke er givet en erstatning i BNBO - fx på økologisk dyrkede arealer. Vigtigheden understreges ved, at reglerne i 25-meterzonen er mere omfattende, da forbuddet her også gælder al erhvervsmæssig dyrkning og gødsning.

Behov for afklaring af påbudsareal ved arrondering – og tilhørende erstatning

Det bør sikres, at der ved meddelelse af påbud medtages eventuelle arronderede arealer, der, selvom

1

de ikke er risikovurderede som værende beskyttelseskrævende, vurderes ikke at kunne dyrkes efterfølgende. Sådanne arealer vil vandværkerne skulle betale for, og de bør derfor også deklarationspålægges. Der er eksempler på, at kendelser fra overtaksaktionskommissionen har resulteret i, at en vandforsyning i Sønderborg Kommune har måttet betale en samlet erstatning, der oversteg jordprisen på det risikovurderede BNBO-areal. Det bør via loven eller den tilknyttede bekendtgørelse sikres, at noget sådan ikke kan finde sted.

Det er helt afgørende, at den rådighedsindskrænkning, som vandværket betaler for, også afspejler den beskyttelse/fordel, som vandværket får.

Specifikke kommentarer

Vandforsyningsloven.

Det fremgår af udkast til § 13 f, stk. 1, at "Indgår kommunalbestyrelsen aftalen, skal den almene vandforsyning høres over det beløb, der ifølge aftalen tilkommer ejeren.....". Det fremgår ligeledes, at de nærmere regler om aftaleindgåelse vil blive fastsat ved bekendtgørelse. Det bør i den forbindelse nærmere præciseres, at en vandforsyning har mulighed for at modsætte sig den frivillige aftale imellem kommune og lodsejer, hvis erstatningens størrelse vurderes at være urimeligt høj.

Stk. 3. "Miljøministeren kan fastsætte regler om aftaleindgåelse efter stk. 1, herunder om tidsfrister, vilkår og rammer for aftaleindgåelsen." Det er for Danske Vandværker afgørende, at pligten til at meddele påbud eller forbud ikke udsættes af en for lang kommunal sagsbehandlingsproces i forhold frivillige aftaler. Mulighederne for frivillige aftaler er allerede afsøgt i vidt omfang af vandværkerne.

Mange vandværker afventer fortsat et nyt beregnet BNBO omkring deres indvindingsboringer, hvor små og/eller store ændringer i arealerne kan forekomme. For især de små og mellemstore vandværker kan dette have stor betydning for størrelsen af den erstatning, som vandværket skal betale. Det skal derfor være muligt for tilsynsmyndigheden enten at afvente ministerens udpegning af genberegnete BNBO (jf. § 11 a, stk. 1, nr. 6), eller det skal være administrativt muligt for tilsynsmyndigheden at tilpasse deres påbud efter størrelsen af de BNBO, som er i høring.

Miljøbeskyttelsesloven

I § 24 a, stk. 2, nr. 4 om undtagelser, er der i forarbejdet lagt op til, at der på økologisk dyrkede arealer som udgangspunkt ikke skal indgås aftaler om sprøjteforbud. For Danske Vandværker er det afgørende, at også disse arealer sikres ved aftale og tinglysning, da tilsagn om økologi ikke er permanent. For at økologen ikke skal miste sit økologitilskud, og for at sikre BNBO mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i fremtiden, anbefaler Danske Vandværker, at der indgås en aftale i form af en hensigtserklæring uden erstatning, og at der på det pågældende areal, tinglyses en deklaration om rådighedsindskrænkning og orienteringspligt ved ophør af økologisk drift. Danske Vandværker har udarbejdet aftale- og deklarationsskabeloner til formålet. Danske Vandværker stiller gerne skabeloner til rådighed.

Af § 24 a, stk. 5 fremgår det, at der også hér ved bekendtgørelse kan fastsættes frister for påbud eller forbud, som meddeles efter stk. 1. Det er for Danske Vandværker afgørende, at akutplanens tidsfrister overholdes. Det er samtidig vigtigt, at der sættes ambitiøse mål for, hvornår kommunerne skal være i mål med at sikre de BNBO, der udpeges/risikovurderes efterfølgende, eller som er under genberegning.

Af § 64 d Stk. 4 fremgår det, at en klage over erstatningens størrelse ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Danske Vandværker finder denne bestemmelse helt afgørende for en hurtig implementering af beskyttelsen.

Af § 64 e, stk. 5 fremgår det, at det er vandforsyningen, der udbetaler og evt. efterregulerer erstatningen. Da det er kommunalbestyrelsen, der meddeler påbuddet og dermed har myndighedsansvaret, vil det være mere hensigtsmæssigt, at det er kommunen, der forestår både udbetaling og evt. efterregulering. Kommunerne har desuden den nødvendige administrative erfaring til at foretage sådanne udbetalinger og evt. efterreguleringer. Kommunen kan herefter opkræve midlerne hos vandværkerne.

Venlig hilsen

Susan Münster

Direktør
Danske Vandværker